

Rapport fra arbeidsgruppen – forslag om felles tjeneste for landbruk og naturforvaltning mellom Overhalla kommune og Grong kommune fra 01.04.2021.

1. Bakgrunn

På bakgrunn av tidligere utredning (2019) mellom kommunene Grong, Høylandet og Overhalla, har Grong og Overhalla i 2020 ønsket å se på muligheter for å etablere felles tjeneste for landbruk og naturforvaltning. Intensjonen har vært å bygge videre på det som allerede var etablert av miljø- og landbruksforvaltning med hovedbase i Overhalla, med formål om å etablere et sterkere og helhetlig kompetansemiljø som best kunne tjene næringsutviklingen, gjerne i samspill med andre miljøer som kan bidra til dette. Landbrukets fagsenter (herunder bl.a. Norsk landbruksrådgivning som største aktør) er etablert i Overhalla som det største fagmiljøet for landbruk i Namdalen.

2. Rammer og retningslinjer for utredningsarbeidet

Kommunene har lagt følgende til grunn for utredningsarbeidet:

- *Basert på ovenstående (jf. pkt 1) utredes et administrativt vertskommunesamarbeid etter Kommunelovens § 28-1 b hvor Overhalla påtar seg rollen som vertskommune.*
- *Kommunedirektørene er styringsgruppe for utredningsarbeidet.*
- *Mål for utredningsarbeidet:
Innenfor kommunenes eksisterende økonomiske rammer etablere en felles tjeneste med et helhetlig og sterkere kompetansemiljø som vil gi en kvalitetsheving og som vil tjene næringsutviklingen og naturforvaltningen, gjerne i samspill med andre miljøer som kan bidra til dette.*
- *Tidsplan:
September - november: Arbeidsgruppe utreder forslag til felles løsning.
Desember - januar: Høring berørte interessenter.
Februar: Kommunene fatter vedtak om vertskommuneavtale mv.
Første kvartal 2021: Forberedelser til oppstart fra 1.4.2020. Overføring og innplassering av ansatte.*
- *Forslag til følgende utarbeides /avklares nærmere gjennom utredningsarbeidet:*
  - a. Mål og ambisjoner.*
  - b. Organisering og oppgaver.*
  - c. Bemanning, kompetanse, ledelse.*
  - d. Økonomi*
  - e. Samarbeidsavtale*
- *Etter oppstart av tjenesten i løpet av 2021 utarbeide felles strategisk plan som grunnlag for utøvelse og utvikling av tjenesten.*
- *Det nedsettes en arbeidsgruppe som utreder forslag til løsning, sammensatt av rådmann, personalsjef og økonomisjef fra vertskommunen, én fagrepresentant fra hver enkelt kommune og én tillitsvalgt.*

Arbeidsgruppens sammensetning:

- Kommunedirektør Trond Stenvik (leder), personalsjef Asle Lydersen og økonomisjef Roger Hasselvold i vertskommunen.
- Fagrepresentant fra hver enkelt kommune (Oddbjørn Riseth, Overhalla. Stig Moum, Grong).
- Personalsjef Tore Kirkedam, Grong kommune.
- En tillitsvalgt. Elisabeth Vollmo Bjørhusdal fra Grong kommune.

3. Arbeidsgruppens arbeide

Arbeidsgruppen har hatt 3 møter, 13.10., 23.11. og 18.12.2020.

Arbeidsgruppens forslag:

a. Mål og ambisjoner

Arbeidsgruppen legger til grunn at kommunene med en felles tjeneste vil etablere et helhetlig og sterkere kompetansemiljø som vil gi en kvalitetsheving og som vil tjene næringsutviklingen og naturforvaltningen.

Et større fagmiljø skal også gi redusert sårbarhet ved at flere ansatte kan ha kompetanse på det enkelte fagområde.

Videre strategier for fellesordningen bør utarbeides gjennom en prosess med å utforme en felles strategisk plan for landbruk- og naturforvaltning snarest mulig etter oppstart av ordningen.

b. Organisering og oppgaver

Overhalla kommune er vertskommune for felles tjeneste for landbruk og naturforvaltning. Tjenesten har kontorfellesskap sammen med Landbrukets fagsenter i Overhalla. Det kan legges opp til kontordager på kommunehuset i Grong som fortløpende vurderes ut fra behov og drøftes i dialogmøter mellom kommunedirektørene. Utgangspunktet skal hele tiden være hva som er til det beste for enheten og våre tjenestemottakere. Tillitsvalgte tas med på råd. Digitale muligheter utnyttes for å tilstrebe best mulig dialog med innbyggere, medarbeidere og samarbeidspartnere.

Arbeidsgruppen beskriver i oversikten i vedlegget hvilke lover og oppgaver som bør forvaltes av en ny felles tjeneste og grovt en grense mellom politisk og administrativ behandling. Oversikten er ikke uttømmende og kan endres over tid.

Aktuelt lovverk:

- Konesjonsloven
- Jordloven
- Skogbruksloven
- Odelsloven
- Forpaktingsloven
- Motorferdselloven
- Viltloven
- Laks – og innlandsfiskeloven

- Naturmangfoldloven (andre etater i kommunen har også ansvar; eks §§ 8-12. Vi kan bidra med naturfaglig kompetanse)
- Friluftsløven (også del av kommunens arealforvaltning)
- Hundeløven

En tar sikte på administrativ behandling av kurante oppgaver, og at ordningen har mest mulig lik oppgaveportefølje i forhold til begge kommuner. Det forutsettes samtidig rom for en viss fleksibilitet for å finne praktiske løsninger innenfor hensiktsmessige rammer og med et visst rom for å imøtekomme uttrykte særbehov eller ønsker fra den enkelte kommune.

c) **Bemanning, kompetanse, ledelse.**

Ut fra nåværende bemanning i kommunene vil tjenesten, slik det ser ut i dag, kunne starte med ca 6,7 årsverk. I oppstarten vil det være større personalbehov enn når ordningen har fått satt seg, og en har fått tatt ut effektiviseringspotensialet. Prosessen med overføring og innplassering av ansatte i fellestjenesten (etter vedtak i kommunestyrene) vil avklare nærmere bemanning fra oppstart.

Ansattes rettigheter ved virksomhetsoverdragelse etter AML kapittel 16 skal ivaretas i denne prosessen. Dette gjelder både for overføring til fellesordningen og ved eventuell avvikling og tilbakeføring.

I samarbeidsavtalen er det tatt inn en formulering om at ansatte som ved oppstart overføres til den felles ordningen, vil ha rett til stilling i opprinnelig kommune ved et eventuelt opphør av fellesordningen.

Personalbehov etter en oppstartsperiode er anslått til 5 årsverk. Arbeidsgruppen foreslår at denne tilpasningen bør skje uten oppsigelser av ansatte og med ambisjon om at det kan oppnås ved naturlig turnover innen 2-4 år. Eventuelle langsiktige endringer i bemanning for tjenesten drøftes i årlige samarbeidsmøter mellom kommunene.

Ut fra hensyn om å kunne etablere et helhetlig og sterkere kompetansemiljø i tjenesten, vurderes det som nødvendig at ansatte i ordningen har bare én arbeidsgiver (vertskommunen) og at ordningen i størst mulig grad består av helstillinger. Helstillinger vil også styrke mulighetene for rekruttering av kompetanse fremover.

Det forutsettes at tilsetting av leder i ny ordning skal skje så snart som mulig etter vedtak av samarbeidsavtale. Ellers forutsettes reglene om virksomhetsoverdragelse etter arbeidsmiljølovens bestemmelser kapittel 16 lagt til grunn. Prosesser for overføring av ansatte jf. framdriftsplan.

Arbeidsgruppen har drøftet om en ser særskilte utfordringer i en overgangsfase med hensyn til ansattes reisetid til felles base og har vurdert dette opp mot generelle retningslinjer utarbeidet av kommunene i Indre Namdal. Relativt korte avstander mellom kommunene gjør at arbeidsgruppa i utgangspunktet ikke ser behov for særskilte overgangsordninger her, men kan drøfte dette nærmere med den enkelte ansatte i prosessen med overføring til felles tjeneste.

d) Økonomi

Arbeidsgruppen peker på behovet for å anvende en økonomisk fordelingsnøkkel som blir brukbar og akseptabel for begge kommunene, og som avspeiler kommunenes eksisterende ressursbruk til landbruk og naturforvaltning.

Etter vurderinger av ulike fordelingsmodeller foreslår arbeidsgruppen en modell hvor kostnadene fordeles 38/62 mellom Grong og Overhalla kommune. Det vil gi kommunene et forutsigbart kostnadsnivå og imøtekomme målsettingen om å etablere en felles tjeneste innenfor eksisterende budsjetttrammer.

Det er foreløpig anslått en netto budsjetttramme på ca 4,1 mill. kr. for 5 årsverk (2020-tall). Tabellen nedenfor viser dagens årsverk, kostnadsfordeling ved 5 årsverk på sikt og dagens kostnadsnivå for kommunene:

	Årsverk 2020	I %	Felles ordning 5 årsverk (i mill. kr.)	I %	Kostnad 2020 (i mill. kr.)
Grong	2,7	40,3 %	1,56	38 %	2,0
Overhalla	4,0	59,7 %	2,54	62 %	3,4
Sum	6,7	100 %	4,10	100 %	5,4

Som beskrevet ovenfor om bemanning i en startfase vil budsjettet for 2021 bli noe høyere i overgangen til det personalbehovet ordningen vil ha videre på sikt. Ved dagens 6,7 årsverk vil fellesordningen ha en budsjetttramme på ca 5,4 mill. kr.

Endelig budsjetttramme for 2021 må fastsettes når overføring av ansatte er gjennomført og budsjettforslag for 2021 er drøftet i dialogmøte mellom kommunene.

e. Arkiv og saksbehandling

Vertskommunen har ansvar for arkivet som skapes i samarbeidet. Før oppstart av samarbeidet må Grong kommune og Overhalla kommune avslutte eksisterende arkiv knyttet til landbruk og naturforvaltning. Overhalla som skal være vertskommune oppretter et nytt arkiv hos seg der dokumentasjon fra samarbeidet legges inn.

Overhalla kommune og Grong kommune har per i dag ulike sak-/arkivsystemer. Ansatte i samarbeidsordningen vil benytte vertskommunens systemer i det daglige. Det avklares før oppstart praktisk håndtering og oversendelse av saker som skal behandles politisk i den enkelte kommune.

Over tid er det ønskelig at kommunene i større grad standardiserer på felles systemer, slik at samarbeid også forenkles.

f. Andre vurderinger

Arbeidsgruppa har drøftet ulike sider av foreslått samarbeidsordning. I et interkommunalt samarbeid vil det alltid kunne være ulike syn på hva som kan være fordeler og ulemper, og hvilke momenter som bør vektlegges i en samlet vurdering.

Samlet sett er vurderte fordeler ved et samarbeid på dette området først og fremst knyttet til kvalitet på tjenestene og redusert sårbarhet gjennom et større fagmiljø enn hva den enkelte kommune har hver for seg. Over tid vil dette naturlig nok også handle om fortløpende rekruttering av kompetanse og om samlet dimensjonering av bemanningen. Kompetanse- og bemanningsbehov må fortløpende vurderes og drøftes mellom kommunene opp mot oppgaver, målsettinger og økonomiske rammer – i likhet med for øvrige fagområder i kommunene.

For å oppnå ønskede gevinster med en slik fellesordning vil det være avgjørende at en faktisk utvikler det som ett helhetlig, felles fagmiljø som betjener begge kommunene. Oppgaver løses da fortløpende ut fra tilgjengelig kompetanse i tjenesten.

Et hvert interkommunalt samarbeid vil ha en oppstartsfasen som innebærer praktiske endringer i hverdagen for berørte ansatte, andre deler av organisasjonen og for brukere av tjenestene. For den enkelte ansatte vil en kommende innplassering i en ny fellesordning alltid skape noe usikkerhet inntil praktiske forhold for den enkelte er avklart og en er kommet i gang. Dette må håndteres fortløpende gjennom informasjon og medvirkning.

Noe økte fysiske avstander mellom en ny fellesordning og brukere, ansatte og øvrige i den enkelte kommune håndteres både ved bruk av tilgjengelige verktøy for kommunikasjon og samhandling, og gjennom en utadrettet og serviceinnstilt tjeneste. Erfaringer fra tidligere samarbeid i Midtre Namdal viser at dette i all hovedsak kan håndteres godt. Som for alle kommunale tjenester må også samspillet med øvrige kommunale enheter utvikles og pleies fortløpende på områder der oppgaver berører flere enheter.

Langsiktige virkninger hva angår utvikling i arbeidsplasser og næringsliv vil den enkelte kommune gjerne vurdere i alle typer interkommunalt samarbeid. Det å kunne utvikle og tilby attraktive fagmiljø og tjenester i et felles bo- og arbeidsmarked er en del av dette.

g. Samarbeidsavtale

Forslag til samarbeidsavtale følger vedlagt. Samarbeidsavtale inngås mellom vertskommunen og hver enkelt samarbeidskommune.

h. Høringsrunde og politisk behandling

Forslaget til felles tjeneste for landbruk og naturforvaltning sendes før politisk behandling på høring til berørte organisasjoner (bondelag, skogeierlag) og fagforeninger. Overhalla kommune gjennomfører slik høring med avtalt høringsfrist. Dokumenter som sendes ut til høring er rapporten med vedlegget, samt forslaget til samarbeidsavtale.

Det legges frem sak til politisk behandling i hver kommune i februar 2021, basert på forslag til løsning og samarbeidsavtale. Overhalla lager forslag til felles saksfremlegg.

Overhalla 23.12.2020

For arbeidsgruppen og styringsgruppen,

Trond Stenvik
Kommunedirektør
Overhalla kommune